

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN SAMT RENGÖRING AV FODERLAGER OCH UTFODRINGSANLÄGGNING PÅ SVINGÅRDAR

Suojaa Sikana –webinar 19.02.2021

Veterinär
Olli Ruoho
Djurens Hälsa ETT rf.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

FÖRELÄSNINGENS INNEHÅLL

1. Förutsättningar för god foderhygien
2. Foderförvaring och -lagring
3. Skydd av foderlager, pestkontroll
4. Rengöring och rengörbarhet av foderlagren och utfodringsutrustning
5. Risker för utfodringshygien

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

1. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR GOD FODERHYGIEN

- Foderråvaror av hög kvalitet som inte innehåller patogener eller föroreningar (t.ex. Salmonella, mögeltoxiner).
- Förvaring av foder på ett sådant sätt att det bevaras skyddat och hålls rent.
- Rengöring av foderlager och foderutrustning, regelbunden rengöring av fodersilor och tömning av gammalt foder.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

2. FODERFÖRVARING OCH -LAGRING

- Importerat foder och foderråvaror anskaffas från företagen, som är med i ETT:s positivlista eller testas på annat sätt för salmonella i Finland före användning.
- Produktionsavtalet kan innehålla andra villkor för foder som används i grisodlingen och fodrets upphandling (allt foder från företag med i ETT:s positivlista, restriktioner för egen foderimport, GMO-fritt foder).
- Hållbarheten för foder och foderråvaror under lagring och friheten från patogener, som sprids med foder utgör grunden för god utfodringshygien.
- Löst foder i förseglade, stängda och skadedjursäkra silor, fyllrör och larm för ytterväggen.
- Foderpåsar på pallar i ett rent, skyddat lager.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

2. FODERFÖRVARING OCH -LAGRING

- Lagring av spannmål i täta, stängda och skadedjursäkra silor, transporteras med ren utrustning och täckt last.
- Ändarna av fyllrören i fodersilorna ska skyddas och området under silorna ska hållas fri från foderrester.
- Skadedjursbekämpning av spannmålstork och lager måste tas om hand under hela året. Intensifieras på sensommaren och hösten. Torken måste rengöras innan tröskningen påbörjas.
- Ursprunget för köpt spannmål bör vara känt, försäkran är att själv kontrollera lagringsförhållandena, kontraktsproduktion är det säkraste alternativet för spannmålsupphandling

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

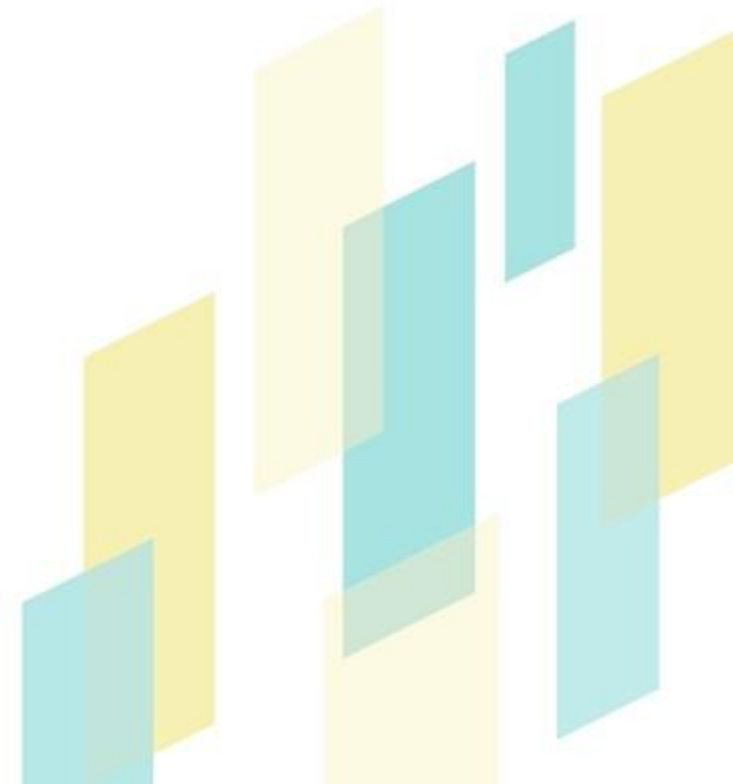
2. FODERFÖRVARING OCH -LAGRING

- Lageromsättningen för färdiga foder och foderkomponenter bör utformas så att de inte har tid att förstöras.
- Våta industriella biprodukter vid blötfoderutfodring; obearbetad vassle kan lagras i några dagar, koncentrerad vassle eller kornprotein foder i ungefär två veckor.
- Enligt primärproduktionsregleringen måste foderlagren märkas och det måste finnas ett register över fodren som används på gården för att mata husdjur.
- God praxis för märkning av foderlager på husdjursgårdar
<https://www.ett.fi/sv/foder/markningssystem-for-foderlager/>

GOD PRAXIS FÖR MÄRKNING AV FODERLAGER PÅ HUSDJURSGÅRDAR / Skyltens modell

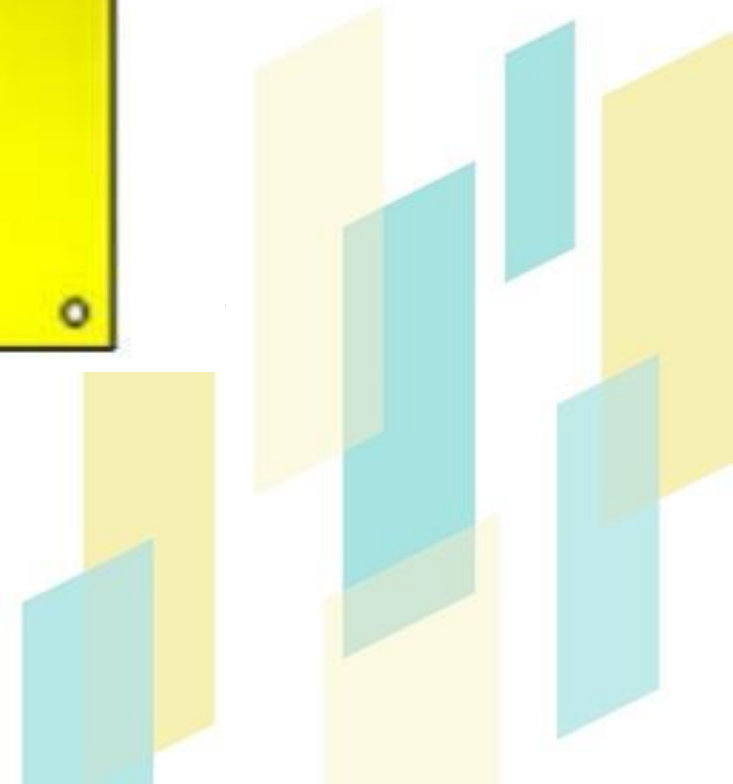
Silomärke

GOD PRAXIS FÖR MÄRKNING AV FODERLAGER PÅ HUSDJURSGÅRDAR / Skyltens modell

Lagermärke

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

2. FODERFÖRVARING OCH -LAGRING

Foderleverans till gården

- Foderbilens rutt korsar inte med gårdens egna foder- eller gödseltransportvägar i närheten av produktionsanläggningarna
- Platsen för lossning av fodret måste vara hårdbotten, ren och torr.
- Föraren av foderbilen går inte in i djuranläggningarna. Om föraren måste gå in i foderlagret rekommenderas, att man applicerar t.ex. torrdesinfektionsmedel eller släckt kalk (SL 90) på golvet i foderlagret.
- Avlastningsslangen av foder hålls ren och ändarna skyddade, den dras inte längs marken. Rekommendation: en egen slang för lossning av foderbil.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

2. FODERFÖRVARING OCH -LAGRING

Foderleverans till gården, fraktblandning

- Spannmålet och andra foderkomponenter som används av fraktblandaren på gården lagras i täta, stängda silor.
- Fraktblandarens arbetsområde och ruttutrymmet måste vara hårdbotten, rent och torrt.
- Om exempelvis spannmål måste flyttas till gården med egen utrustning måste det vara rent och belastningarna bör täckas.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

3. SKYDD AV FODERLAGER, PESTKONTROLL

- Foder lagras skyddat från fukt och stora temperaturvariationer i täta, skadedjursäkra silor eller nivåförvaring.
- Planerad skadedjursbekämpning och övervakning av deras förekomst. Förutsättning under så kallade kontrollerade hållförhållanden med frihet från trikininspektioner.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

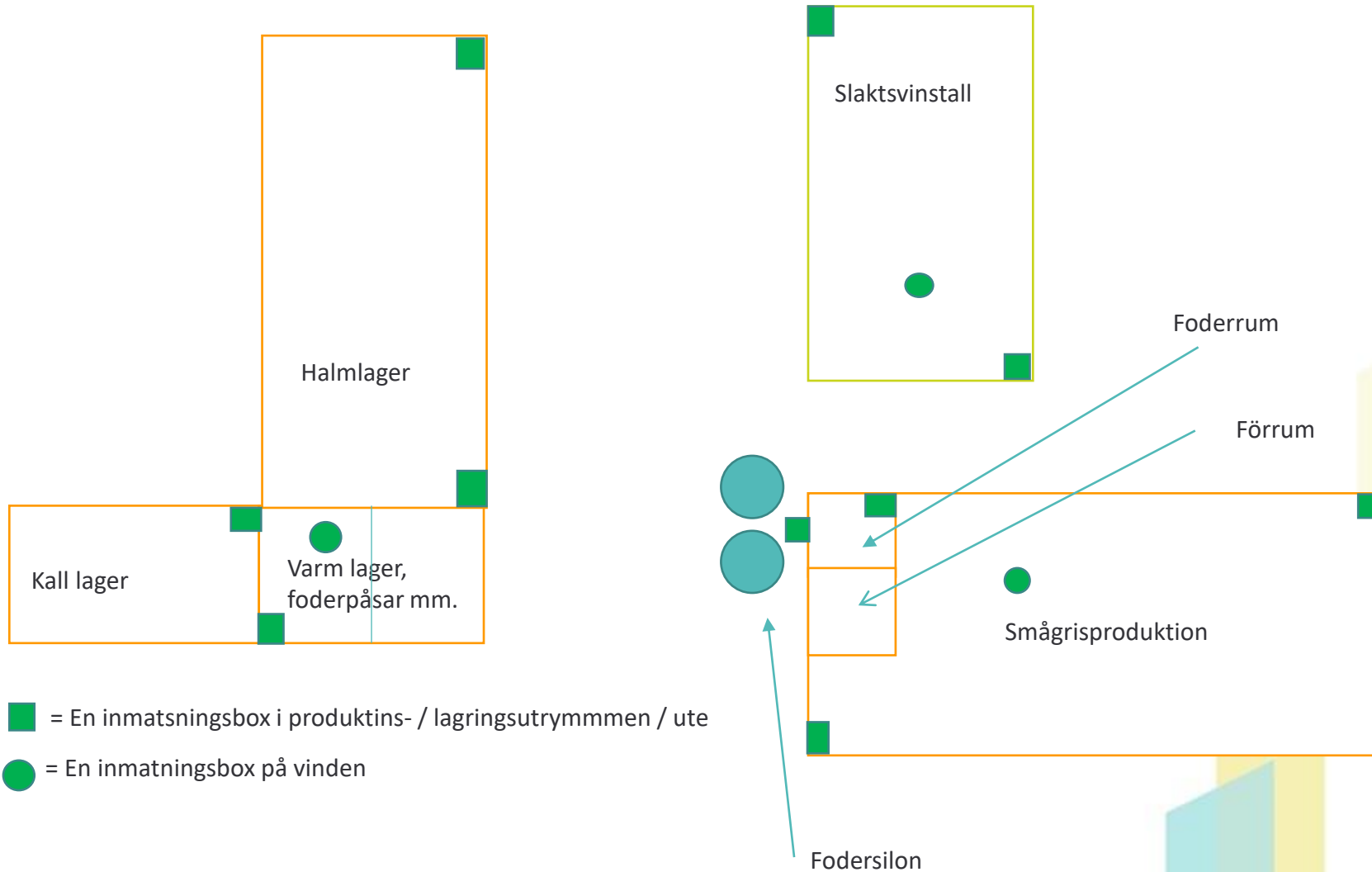
3. SKYDD AV FODERLAGER, PESTKONTROLL

Ny teknik medför nya risker:

Lagringstork som en
“salmonellainkubator” ???

PLAN FÖR GNAGARKONTROLL, EXEMPEL PÅ PLATSEN AV INMATNINGSBOXAR

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

4. RENGÖRING OCH RENGÖRBARHET AV FODERLAGREN OCH FODERUTRUSTNING

Fodersilor och foderlagren bör rengöras regelbundet:

- Förvaringssilor för torrfoder minst en gång per år (rekommenderas).
- Förvaringssilor för våtfoder när silon är tom (rekommenderas).
- Nivålagren av säckvaror hålls rena, ingen mat för skadedjur, rengöring efter behov flera gånger om året.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

4. RENGÖRING OCH RENGÖRBARHET AV FODERLAGREN OCH FODERUTRUSTNING

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

4. RENGÖRING OCH RENGÖRBARHET AV FODERLAGREN OCH FODERUTRUSTNING

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

5. RISKER FÖR UTFODRINGSHYGIEN

Torrutfodring

- Under lagringen kommer avföring från fåglar eller gnagare eller till och med hela gnagare in i fodret => salmonellarisk.
- Fodret kan bli våt i silon på grund av temperatursvariationer och vattenkondensation, vilket lämnar mögliga foderklumpar på siloväggarna.
- Säckfodren smutsas med avföring från fåglar eller gnagare eller fuktas under lagringen
- Foderlagren töms inte regelbundet. Mycket gammalt foder kan finnas kvar på kanterna eller hörnen på lösodersilon.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

5. RISKER FÖR UTFODRINGSHYGIEN

Blötutfodring

- Syrafoder används i blötutfodring och mjölksyrajäsning sker i utrustningen. Lågt pH / surhetsgrad förhindrar bakterieaktivitet som är skadlig för att bevara foder och djurhälsa.
- Foderblandnings- och lagringstankar måste vara i ett torrt och uppvärmt rum och så fukttäta som möjligt.
- Även stora klumpar av möjligt fodermjöl kan ackumuleras i blandaren på locket och inloppsrören för foderkomponenterna. När de släpps bland fodret, kan de orsaka störningar på hälsan särskilt hos dräktiga suggor och avvanda smågrisar.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

5. RISKER FÖR UTFODRINGSHYGIEN

Blötutfodring

- För hög temperatur (över + 30 ° C) kan orsaka foderförstöring och dålig smak. Jäsning sker i utfodringsrören och utrustningen störs.
- Foder som finns kvar i matarröret förstörs snabbt, så oanvänd rör bör alltid tvättas / sköljas rena.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

5. RISKER FÖR UTFODRINGSHYGIEN

Blötutfodring

- Blötutfodringsystemet måste vara konstruerad på ett sådant sätt att det kan rengöras så enkelt som möjligt med avdelning för avdelning. Ventiler, kopplingar och kranar måste vara lätta att rengöra.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

5. RISKER FÖR UTFODRINGSHYGIEN

Blötutfodring

- Om blötutfodringssystemet innehåller en förvaringstank för vatten som används vid tillverkning av fodret, bör det också inspekteras och vid behov rengöras regelbundet.
- Stenfickan / magneten på utfodringssystemet bör inspekteras och rengöras regelbundet.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

5. RISKER FÖR UTFODRINGSHYGIEN

Blötutfodring

- Det får inte vara foder kvar i fodertråget längre än en halvtimme efter utfodringen, annars börjar fodret försämrats och det förblir oätet.
- Fodertrågen måste vara intakta och lätta att rengöra. Avföring av grisar i fodertrågen kan åtminstone begränsas med strukturella lösningar.
- Grisar ska alltid ha fri tillgång till rent dricksvatten av god kvalitet.

FODER- OCH UTFODRINGSHYGIEN PÅ SVINGÅRDAR

5. RISKER FÖR UTFODRINGSHYGIEN

Rengöringsbarhet av foderträgen

PROVTAGNING AV FODERMILJÖ PÅ SALMONELLAGÅRD

TACK,
FRÅGOR

ETT

